

SCGiG NOTÍCIES

NEWSLETTER de la SOCIETAT CATALANA de GERIATRIA i GERONTOLOGIA

Volum01_Núm.03_Any2023

Benvolgudes sòcies i benvolguts socis,

Us fem arribar la tercera **NEWSLETTER** d'aquest 2023, destinada a compartir amb tots vosaltres la informació d'interès en el camp de la Geriatria i la Gerontologia.

En primer lloc volem animar-vos a retrobar-nos en breu al **27è congrés de la Societat Catalana de Geriatria i Gerontologia, co-organitzat amb el Parc Sanitari Pere Virgili de Barcelona, que tindrà lloc els dies 16-17 Novembre 2023** amb el lema "**CAMINANT JUNTS CAP A UNA ATENCIÓ INTEGRADA**".

El congrés serà un espai ple d'oportunitats per aprendre, compartir coneixements, experiències i reflexionar plegats sobre l'atenció integrada i els diferents aspectes que donin resposta a les necessitats de la creixent població d'edat avançada. Des del Comitè organitzador esperem complir les vostres expectatives i us animem a participar-hi.

Podeu consultar el programa i inscriure-us ► INSCRIPCIÓ

**PROGRAMA
CLICK!**

CONTINGUTS

_ INTRODUCCIÓ

_ LÍNIES d'ACTUACIÓ i _ PROPERES ACTIVITATS

1_ FORMACIÓ

_ Beques

_ Curs teòric-pràctic
bàsic de recerca

_ Jornades i cursos
d'interès realitzats

2_ COMUNICACIÓ i DIVULGACIÓ

_ Posicionament SCGiG
sobre el model atenció
cures de llarga durada i
residencials

_ Decàleg per prevenció
del cop de calor

3_ IMPACTE SOCIAL

_ Senior Lab

_ Compromís

_ ENTREVISTA AL SOCI:

DRA. ANA VENA

_LÍNIES d'ACTUACIÓ i _PROPERES ACTIVITATS

1 FORMACIÓ

_Beques

Els becats per la beca **Vicenç Mercader** d'aquest 2023, **Joan Ars**, **Maria Alejandra Zambrano** i **Clarissa Catalano**, van poder assistir al **Congrés de la Societat Europea de Geriatria** que va tenir lloc a **Helsinki del 20 al 22 de setembre** d'aquest any.

_Curs teòric-pràctic bàsic de recerca sobre envelliment 2023-2024

Aquests darrers dies s'ha iniciat la nova edició del **Curs teòric-pràctic bàsic de recerca sobre envelliment 2023-2024**, coordinat pel **Dr. Inzitari** i la **Dra. Renom**, secretària de la SCGiG, i **amb l'aval de l' Aula InterAct**.

Es tracta d'un curs-taller dirigit a professionals que treballen en l'àmbit de la geriatria i/o gerontologia i que desitgen adquirir coneixements bàsics per poder iniciar-se o aprofundir en el món de la recerca. Al llarg del curs, que enguany dura dues jornades, els alumnes

presentaran, discutiran i faran créixer una idea de projecte propi, i aprendran aspectes com la redacció d'un projecte científic, l'elecció del disseny o inclús com presentar millor un projecte per aconseguir pressupost.

Jornades i cursos

Les Jornades i Cursos d'interès que es van realitzar són:

13juny2023 **_Webinar: La cura de persones grans, un repte del segle XXI**

La vocalia social va organitzar un webinar titulat: **La cura de persones grans, un repte del segle XXI**, impartit per la **Dra. Dolors Comas-d'Argemir**, Catedràtica Emèrita d'Antropologia social i la també antropòloga social, la Dra. Montserrat Soronellas, ambdues professores de la Universitat Rovira i Virgili, i coordinadores del projecte CUMADE sobre la crisi de la COVID-19 en les cuidadores de gent gran (finançat Fondo Supera COVID-19 Santander-CSIC-CRUE).

A la conferència es va posar de relleu la insuficiència de recursos de cura, la manca de coordinació amb el sistema sanitari i la re-familiarització dels treballs de cura, la qual cosa suposa un repte per al segle XXI.

També es va destacar que la contingència de la pandèmia va posar al descobert que l'actual model és insatisfactori i insostenible i que ens cal una major implicació social i política, per canviar un sistema de cura social que pivota excessivament al voltant de les famílies.

05octubre2023 **_Cinquena jornada d'ortogeriatria**

Va tenir lloc a l'**Hospital del Mar**, organitzada per **grup de treball d'Ortogeriatria de la SCGiG**, un grup referent de llarga trajectòria i principal impulsor per fomentar l'excel·lència de l'ortogeriatria a Catalunya, amb col·laboracions nacionals i internacionals.

Presentada per la coordinadora del grup la **Dra. Leonor Cuadra** i **M. Victòria Farré**, membre de la junta de la SCGiG, aquest any s'ha dut a terme amb un format innovador i pràctic.

Es va desenvolupar l'abordatge integral de la fractura de maluc a partir d'un cas clínic presentat pels metges residents de Geriatria **Dr. Bryan Solari** i **Dr. Àngel Lafuente**,

i desenvolupat des de l'entrada d'urgències d'un pacient amb fractura de maluc, exposat per professionals experts com la **Dra. Eugènia Sopera**, el **Dr. Pablo Castellón**, la **Dra. Aina Capdevila**, la **Dra. Cristina Pacho** i la **Dra. M. José Robles**; passant per l'atenció post-intervenció quirúrgica, exposada per la **Sra. Magalí Amat**, la **Sra. Sandra Urbano**, el **Dr. José Mª Santiago** i la **Dra. Cristina Roqueta**; fins arribar a la continuïtat assistencial post-alta, exposada amb la presentació final del model més cost-efectiu per la prevenció secundària de la fractura osteoporòtica com és la **Unitat de coordinació de fractures**, també conegut amb el nom de **FLS (Fracture Liaison Service)**, exposat pel **Dr. José Manuel Cancio**.

Aquesta jornada, amb més de 150 participants i amb ponents experts de diverses disciplines, estimula i recolza al desenvolupament d'una ortogeriatria de qualitat al nostre àmbit amb l'objectiu principal de millorar l'atenció de les persones grans que pateixen una fractura de maluc, des de la seva prevenció a la seva continuïtat assistencial post-fractura per poder evitar-ne de noves, per tal de reduir-ne tant la seva incidència, com la discapacitat i mortalitat que comporta.

Enhorabona i fins la propera!

17octubre2023 **_Curs Pfizer**

Aquest dia es va celebrar, en format webinar, un **curs patrocinat per Pfizer** i co-organitzat entre la SCGiG i la SOCMUE titulat **"COVID-19, present i futur"**. Els ponents van ser El **Dr. Javier Jacob**, coordinador clínic urgències Sant Pau i representant de la SOCMUE i el **Dr. Nico Morón**, metge geriatra de la Unitat aguts geriatria del Hospital de Mataró, representant la SCGiG. Es va fer una interessant reflexió sobre situació actual de la COVID-19 i els nous fàrmacs que ens ajuden a reduir risc de mala evolució als pacients més grans i vulnerables.

La jornada fou online, amb uns 50 participants.

27 octubre 2023 V jornada de casos clínics en demència per a residents

A l'**Hospital del Mar** també va tenir lloc la Jornada anual del grup demències de la SCGiG: la **V JORNADA DE CASOS CLÍNICS EN DEMÈNCIA PER A RESIDENTS**.

A la jornada es va presentar com a fil conductor el cas d'una pacient que evoluciona des de deteriorament cognitiu lleu a demència en fase inicial, moderada i avançada.

La Jornada va destacar pel seu dinamisme des de l'inici: la **Dra. Olga Sabartés**, coordinadora del Grup de Demències de la SCGiG, va conduir l'acte presentant el cas clínic en les diferents fases.

Posteriorment, els assistents, organitzats en diversos grups, havien de discutir una sèrie de qüestions i respondre a preguntes per a cada fase clínica, que després servien per donar peu a l'explicació i discussió per part de les ponents.

Alguns dels punts tractats més importants, van ser els relacionats amb fer un diagnòstic adequat i la importància de l'informador vàlid, la valoració neuropsicològica, la valoració social i planificació així com fer una valoració individualitzada en cas de fer abordatges intervencionistes o ingressos a la UCI.

En fases més avançades, es va destacar fer un correcte control de símptomes, la importància de la planificació de decisions anticipades i l'ús de la via subcutània com a gran opció per administració de tractaments.

El missatge final va ser que cal un abordatge integral, integrador i interdisciplinari de les demències, implicant infermeria, treball social, neuropsicologia i equip mèdic.

L'acte va comptar **amb més de 40 participants** i tant els ponents com els assistents van gaudir d'un ambient de docència i discussió immillorable.

La Junta Directiva de la SCGiG hi va ser present amb parlaments inicials de la **Dra. Olga Gutiérrez** i **Dr. Daniel Rosselló**, vocals de Docència i de Residents, respectivament. **Gràcies al Grup de Demències per la iniciativa i la organització!**

2 COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

Posicionament SCGiG sobre el model atenció cures de llarga durada i residencials

El passat mes de Juliol, arran d'un article del *diari Ara* amb el títol "**Això és un geriàtric per dintre**", **Així és un geriàtric per dins: «Les famílies no saben ni la meitat del que passa aquí» (ara.cat)**, des de la Societat Catalana de Geriatria i Gerontologia (SCGiG), com a entitat científica interdisciplinària que vetlla per l'atenció de qualitat al col·lectiu de persones grans, **vam realitzar una sèrie de consideracions que promoguin un debat constructiu envers l'atenció de cures de llarga durada i residencials.**

Des de la SCGiG recolzem que cal repensar tant el model de cures de llarga durada (enteses com les cures portades a terme tant a centres residencials com als domicilis), com el model pròpiament residencial així com canviar la mirada de la societat envers l'envelliment, lluitant contra l'edatisme. A partir del **manifest de posicionament per canviar el model de cures de llarga durada realitzat el 2020** realitzat durant la pandèmia (conjunt amb FATEC i iSocial) i que es manté plenament vigent, hem realitzat un decàleg actualitzat que es basa en **un model d'atenció centrada en les persones, que tingui en compte els seus drets, els seus desitjos i fomenti la llar com l'entorn principal de l'atenció.**

Us adjuntem **el nou decàleg** perquè el pugueu consultar. Des de la SCGiG s'ha creat un grup de treball sobre aquest canvi de model que està obert a escoltar les opinions i col·laboracions de tots els nostres socis:

- i. **El punt avui**
- ii. **La Vanguardia**
- iii. **Resposta diari Ara**

Decàleg per prevenció del cop de calor

El passat mes de juny, en previsió de les altes temperatures, es va realitzar un **decàleg per prevenció del cop de calor**, dut a terme per la vocal de residents **Maria Delgado** i la vocal de docència, **Olga Gutiérrez**.

Arran del decàleg, la **Dra. Olga Gutiérrez**, vocal de docència de la societat va ser entrevistada al programa de Radio 4 **«Com podem combatre els cops de calor?» (rtve.es)**

I altres participacions destacades dels nostres membres de la junta van ser les següents:

El vocal de residències **David Curto**, va participar a CatRadio en el debat generat sobre la **limitació de l'ús de bolquers a l'àmbit residencial**.

«Ens quedem molt curts»: polèmica per la limitació de bolquers a les residències - 3Cat» [\[ccma.cat\]](https://ccma.cat)

La presidenta, **Esther Roquer**, va participar en el programa La nit dels Ignorants 3.0, parlant sobre **que és i que podem fer per combatre la soledat no volguda en les persones grans**.

«Esther Roquer: "Hem d'evidenciar la soledat de la gent gran - 3Cat» [\[ccma.cat\]](https://ccma.cat)

3 IMPACTE SOCIAL

_Senior Lab

El vicepresident **Francesc Riba** fou l'encarregat d'inaugurar la **Jornada de Soledat no desitjada** organitzada pel **Senior Lab**, un laboratori d'innovació social que neix de la ciutadania.

La jornada, emmarcada dins de la **Setmana de les Persones Grans a Reus**, a més de parlar sobre **soledat no desitjada en la gent gran**, també va tractar d'altres temes relacionats amb l'envelliment com **la bretxa digital, o la falta d'alguns serveis** per aquest col·lectiu.

_Compromís

Reclamen un tractat internacional específic per protegir les persones grans dels desastres ecològics- Reflexions de Blanca Deusdad, vocal residències SCGIG

Un grup d'expertes reunides el 28 de setembre a Ginebra amb motiu del **Dia Internacional de les Persones Grans de Nacions Unides** (UNIDOP per les seves sigles en anglès) va reclamar un **tractat internacional específic per protegir les persones grans dels desastres ecològics, així com legislacions específiques centrades en els drets de les persones grans**, tal com ja existeixen lleis per protegir la infància. A la trobada, que es va desenvolupar de forma híbrida, hi va assistir **Blanca Deusdad**, vocal social de la SCGIG.

En l'actual context de crisi climàtica, van remarcar les panelistes, **la vulnerabilitat de les persones grans s'agreuja**, i s'ha vist que afecta sobretot les dones grans i les persones grans que viuen en situació de pobresa o/i amb discapacitats. El canvi climàtic incrementa la mortalitat i comporta riscos per a la salut provocats per les altes temperatures, la dificultat en situacions d'inundacions, l'increment de la pobresa i la precarietat en l'habitatge.

Tanmateix, davant aquest escenari de pèrdua i risc, les panelistes van posar l'accent en tot allò que les persones

grans poden aportar des de la seva experiència de vida, les seves narratives, el seu coneixement o com poden participar i enriquir les relacions intergeneracionals. Tota la seva capacitat de resiliència davant les adversitats i també la seva capacitat d'agència. Alhora es va destacar el potencial del seu activisme i lluita en les campanyes globals per la conscienciació sobre els perills del canvi climàtic.

Les intervencions de les panelistes van ajudar a visibilitzar les persones grans en el context de crisi d'emergència ocasionades pel canvi climàtic. Aspecte que es treballa des de fa temps a Nacions Unides per tal de garantir els **Drets Humans de les persones grans** en aquests contextos de crisi climàtica i emergència (**Resolution adopted by the Human Rights Council on 16 July 2020**) com són: la vida, la salut, l'alimentació, l'aigua potable i el desenvolupament. Així com complir amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenible** (ODS), i concretament, amb l'**ODS 13**.

Les panelistes van reflexionar sobre la invisibilitat de les persones grans en els desastres naturals i les mancances de serveis sobretot en països com Samoa, però que tanmateix compten amb la riquesa de la comunitat des d'on poder donar respostes de cura i atenció, la qual cosa posa en relleu i ens fa adonar de la importància dels valors. Després de les diferents intervencions es va obrir un ric torn de paraules on es van formular preguntes sobre les accions futures des de Nacions Unides i es va aprofundir en els temes tractats a la Jornada.

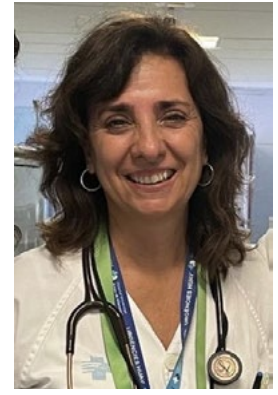
La lliçó inaugural va anar a càrrec de Claudia Mahler, Consellera independent de Nacions Unides pel Drets Humans, qui treballa, específicament, per vetllar-ne el compliment en les persones grans davant les crisis climàtiques. Seguidament, va tenir lloc una **taula rodona moderada per Ina Voelcker** de l'Associació alemanya de ciutadans/es grans, BAGSO. La taula va estar **integrada per Nella Pepe Tavita-Levy**, Ambaixadora permanent a Nacions Unides per Samoa; **Javeria Afzal**, assessora sobre el canvi climàtic a l'ONG HelpAge; **Katie E. Cherry**, Professora d'estudis d'envelliment a la Universitat Estatal de Louisiana; **Ricardo Pla Cordero** d'ACNUR i **Noga Levy-Rapoport**, jove activista sobre el clima.

Entrevista al soci: ANA VENA

La Doctora Ana Vena és metgessa especialista en Geriatria formada a Madrid. Fa 25 anys va arribar a L'hospital de Santa Maria de Lleida i des de llavors ha realitzat la seva activitat assistencial majoritàriament a urgències però també ha realitzat altres tasques com a directora mèdica de l'Arnau de Vilanova de Lleida . Actualment és la responsable de la unitat Geriàtrica d'urgències de l'Arnau de Vilanova de Lleida així com la referent de Cronicitat de la regió sanitària de Lleida.

Recentment el seu equip ha rebut l'acreditació Americana de Geriatric Emergency Department.

Bon dia Ana,

Com van ser els teus inicis com a Geriatria a Catalunya i a Urgències?

Empecé a trabajar en la unidad de valoración geriátrica ambulatoria del hospital de Santa Maria de Lleida.

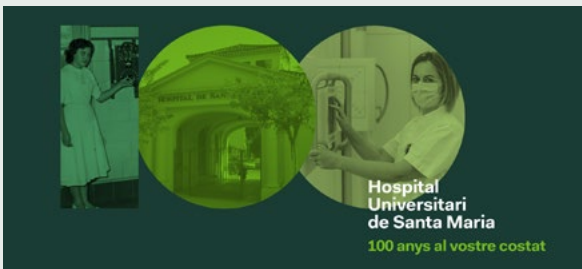
Atendíamos pacientes derivados desde la atención primaria para realizar una Valoración multidisciplinar, un plan de acción común y también realizábamos RHB y terapia ocupacional a los que habían perdido funcionalidad.

Más tarde creamos la unidad de trastornos cognitivos (gracias a lo aprendido en mi rotación externa durante la residencia en Toulouse con el Dr. Bruno Velas).

Posteriormente pasé por todos los niveles asistenciales y finalmente empecé a trabajar en la unidad de Geriatria de urgencias.

La Unidad de geriatría de urgencias empezó como un modelo UFISS dentro del servicio de urgencias des del 2006.

En seguida vimos que no se tenía claro el papel del equipo de geriatría y que no funcionaría si no trabajábamos de forma integrada. Para avanzar y poder trabajar nos pusimos a trabajar con ellos "como uno más" y poco a poco fuimos aprendiendo como trabajaban ellos y ellos aprendieron poco a poco la valoración del paciente Geriátrico. Fue un aprendizaje biunívoco.

Quines dificultats més importants creus que has trobat?

No quiero hablar de dificultades, porque tiene una connotación negativa. Cuando llegas en un sitio tienes que dar mucho para que la gente confíe en ti y esto al largo de los años nos ha retornado con creces.

Durante la COVID-19 fui directora médica y mis compañeras del equipo de Geriatria en urgencias se quedaron sin un referente claro, vimos que trabajábamos de una forma profesional centrista.

Post-Covid, para mejorarlo, hemos trabajado la unidad con unas líneas de trabajo definidas sin ser tan persona dependiente. Además, hemos incorporado algunos profesionales a tiempo parcial.

Trabajar en urgencias es duro, además los pacientes tienen una alta carga social.

Actualmente el alto recambio de los equipos de urgencias también es un hándicap.

Quines coses has guanyat?

A nivel personal he ganado mucho; el Arnau de Vilanova es un hospital que te permite aprender y crecer.

También he tenido la oportunidad de ser Urgencióloga y trabajar en situaciones de estrés. (yo dudaba entre ser Geriatria o Ucióloga)

Puedo colaborar en la formación de residentes y estudiantes.

Soy afortunada al trabajar con un equipo estupendo que con una mirada ya nos entendemos.

_ Com creus que ha de ser l'atenció al pacient gran i fragil a ucies? Cal unitats/zones específiques? Urgències de Geriatria?

Debe haber unidades específicas Geriátricas en urgencias para pacientes frágiles y pre-frágiles que necesitan un abordaje específico y que nos permitan evitar factores estresantes como: luces, camillas, ...

Pero esto no debe ir en detrimento de que los trabajadores de urgencias deban tener una mínima formación en geriatría sobre la intensidad de tratamiento, objetivo de cuidados y plan.

_ Què creus que ha de fer la Geriatria com especialitat per què sigui valorada com les altres?

Yo la considero igual que otras, yo no me considero diferente. Somos especialistas y tenemos la suerte que podemos aportar conocimiento a otras especialidades sobre el paciente mayor.

La Geriatria no tiene suficientes profesionales para atender las necesidades de la población en el momento actual.

Quizás habría que valorar las necesidades reales de especialistas y que el Mir estuviera más enfocado a esta necesidad.

_ Amb qui i quines persones has trobat més suport?

Con las personas que trabajo cada día en Urgencias.

_ Què és el més gratificant de la teva feina?

Estoy muy contenta con mi trabajo.

Trabajar en un equipo interdisciplinar me aporta una gran riqueza.

Poder abordar desde urgencia al paciente valorando el nivel asistencial, la intensidad terapéutica, el recurso al alta y evitar reingresos.

Formar parte del grupo GeriUrg también ha ampliado mi visión y crecimiento.

Me considero una mujer afortunada, me encanta mi trabajo, me encanta ser Geriatria, aprender de los demás y ayudar a aprender: hacer docencia.

He tenido mucha suerte.

Hay que aprender de los errores porque me ayudan a mejorar.

_ Com ens veus com a Societat?

Fes una "critica" / propostes constructives

Pocas críticas.

Quizás que estuvieran representadas un poco más todas las regiones de Catalunya.

Es importante que la Sociedad trabaje para Potenciar los residentes con visión de futuro:

Cuidar a los residentes, favorecer el trabajo conjunto de las diferentes unidades docentes, así como facilitar rotaciones externas.

Hay que fortalecer la especialidad en los hospitales, pero también es importante que llegue a muchos, existen hospitales con muchos geriatras y otros con muy pocos.

Gràcies doctora i fins aviat!

**GRÀCIES A TOTS! AMB MOLTES GANES DE
RETROBAR-NOS PLEGATS ELS DIES 16 i 17 DE NOVEMBRE
AL 27è CONGRÉS DE LA SCGIG**